

Proposition: Reviderade stadgar

1. Förslag till beslut

Representantskapet föreslås besluta:

att anta de reviderade stadgarna.

2. Bakgrund

Det extra representantskapet i september 2025 beslutade att ge styrelsen i uppdrag att ta fram förslag på reviderade stadgar för att harmonisera med den nya inriktningen för vår organisation. De största revideringarna som gjorts är att:

- organisationens namn har ändrats till Ideella Sverige, givet att representantskapet beslutar enligt proposition 09a.
- ändamålet har ändrats från att fokusera på socialt inriktade frågor till att fokusera på ideellt engagemang inom hela den idéburna sektorn.
- en värdegrundsparagraf har lagts till.
- uppdraget har omformulerats från ett detaljerat verksamhetsfokus till ett mer strategiskt och möjliggörande uppdrag.
- medlemskriterierna har förändrats och tydliggjorts, med skärpta krav på demokrati, mänskliga rättigheter och icke-diskriminering.
- språket och vissa formuleringar har förenklats.

3. Styrelsens övervägande

I arbetet med att revidera stadgarna har utgångspunkten varit att säkerställa att föreningens styrdokument är förenliga med gällande demokrativillkor och samtidigt ger tydligt stöd för organisationens uppdrag och fortsatta utveckling.

Arbetet har bland annat omfattat överväganden kring hur medlemskap och inflytande bör utformas, hur det associerade medlemskapets funktion bäst bidrar till föreningens ändamål samt hur stadgarna på ett tydligt och ändamålsenligt sätt avgränsar kretsen av ordinarie medlemmar. Även formuleringarna av ändamål och uppgifter har prövats, med ambitionen att skapa både tydlighet och handlingsutrymme över tid.

Alternativa lösningar har övervägts, såsom en bredare medlemsdefinition eller mer detaljerade beskrivningar av uppdraget, men dessa har bedömts innebära ökad komplexitet och mindre tydlighet i styrningen. Den föreslagna utformningen bedöms därför bäst stödja en tydlig, legitim och långsiktigt hållbar organisation.

I sak innebär ändringarna att stadgarna nu bättre speglar organisationens faktiska uppdrag, verksamhet och arbetssätt, samt organisationens förtydligade inriktning. Vidare har föreningens uppgifter formulerats om för att ge större handlingsutrymme över tid. Tidigare detaljerade beskrivningar av verksamhetsformer har ersatts av mer övergripande och strategiska formuleringar. Kriterierna för medlemskap har setts över i grunden. Kravet på att medlemsorganisationer enbart kan ha social inriktning har tagits bort, samtidigt som stadgarna tydligare anger att

medlemskap förutsätter en demokratisk organisering, respekt för mänskliga rättigheter och ett aktivt arbete mot diskriminering. Därmed blir medlemskapet både bredare (till att potentiellt inkludera hela idéburna sektorns organisationer) och mer värdegrundsstyrt. Detta ligger även i linje med de nya demokrativillkoren som trädde i kraft 1 januari 2025.

Slutligen har styrningen av organisationen förtydligats. Representantskapets ansvar för långsiktig strategisk inriktning och ekonomiska ramar har stärkts, samtidigt som styrelsens roll och sammansättning har anpassats till organisationens nuvarande omfattning och ansvar.

Utöver de mer innehållsliga förändringarna har stadgarna även genomgått vissa språkliga och redaktionella justeringar, för att förtydliga formuleringar och skapa ett mer konsekvent och lättillgängligt språk.

4. Konsekvenser

För verksamheten innebär beslutet ökad tydlighet kring Ideella Sveriges uppdrag, prioriteringar och roll. Stadgarna ger bättre stöd för ett strategiskt och långsiktigt arbete med att stärka ideellt engagemang nationellt.

Ekonomiskt bedöms beslutet inte medföra några direkta kostnadsökningar. På sikt kan tydligare stadgar stärka organisationens legitimitet gentemot finansärer och samarbetspartners, vilket kan ha positiva ekonomiska effekter.

Organisatoriskt innebär beslutet en tydligare ansvarsfördelning mellan representantskap och styrelse, samt en justerad styrelsesammansättning som bättre motsvarar organisationens nuvarande omfattning och komplexitet. För medlemmarna innebär beslutet både möjligheter och krav. Medlemsbasen breddas genom att kravet på social inriktning tas bort, samtidigt som värdegrunds- och demokratikraven för medlemskap tydliggörs och skärps. Detta kan innebära att vissa organisationer på sikt inte längre uppfyller kriterierna för ordinarie medlemskap, samtidigt som andra kan inkluderas. Möjligheten för associerat medlemskap finns fortfarande kvar, men har begränsats för att bibehålla relevansen. Det associerade medlemskapet har justerats för att bli mer ändamålsenligt och relevant i förhållande till föreningens uppdrag.

Begränsningarna syftar till att säkerställa att även associerade medlemmar har en tydlig koppling till Ideella Sveriges ändamål och värdegrund, samtidigt som formen fortsatt möjliggör delaktighet utan rösträtt.

5. Uppföljning

Styrelsen ansvarar för att beslutet implementeras och att stadgarna tillämpas i organisationens arbete. En genomgång av konsekvenserna för medlemskap och styrning ska göras under den första verksamhetsperioden efter ikraftträdandet. Representantskapet ska få återskärning om hur de nya stadgarna tillämpats, samt om eventuella behov av förtydliganden eller justeringar, i samband med nästa ordinarie representantskap.